VECKOBLADET

UTGIVET AV VPK OCH KU I LUND

39

Utkommer fredagar 1988 14:e årg. Lösnummer 2 kr

Fredagen den 16 december

Mp-bråk om Öresund

Frågan om fast Öresundsförbindelse, som bl a ledde till att miljöpartiet gick till val med två riksdagslistor i fyrstadskretsen, fortsätter att ställa till bekymmer för partiet. Det framgår tydligt i senaste numret av partitidningen Alternativet.

När riksdagen härförleden åter behandlade Öresundsfrågan fick vi se ett nytt exempel på det mångomtalade gröna blocket. C, mp och vpk skrev sej samman till en utskottsreservation som krävde utredning om borrad tågtunnel Malmö–Köpenhamn, i opposition mot den betongartade majoritet av övriga partier som inte vill utesluta motorvägsbron. Mot detta ställningstagande från miljöpartiets riksdagsgrupp protesteras nu, dels från politiska utskottets nuvarande trafikansvarige, dels från mps länsavdelning i Malmöhus. Det är Kicki Bobacka och Richard Persson som hänvisar till gällande programtexter om att det möjligen kan byggas en järnvägstunnel vid Helsingborg (riksprogrammet) respektive ingen fast förbindelse alls (det regionala programmet). Färjorna räcker, säger de, den totala trafiken bör minska och de många miljarderna bör användas till järnvägsbyggen på annat håll.

Argument och konfliktmönster känns igen från ett VB mera närstående parti. Där lär partidistriktet f ö planera en uppvaktning av de motsträviga helsingborgarna. I vpk har ju riksdagsgruppen en tunnelvänligare inställning än vad senaste partikongressen hade. Nu är det tydligen likadant i miljöpartiet. Roy Ottosson, ledamot av riksdagens trafikutskott, är för tunneln liksom Gösta Lyngå som representerar M-länet.

Den falangen tycks få ytterligare förstärkning i vår. En intervju med Birger Schlaug i förra numret av Alternativet antydde klart att han gör sej beredd att lämna riksdagen, där han på fyrstadsbänken vikarierar för Kjell Dahlström från Lund. Från initierat håll uppges att så är fallet.

»Vpk fick för mycket»

Det finns ett stort missnöje bland en del socialdemokrater mot uppgörelsen med vpk. Vpk har fått alldeles för mycket, säger kritikerna, trots att vpk inte fått mer än vad som motsvarar mandatfördelningen i fullmäktige. Kritiken riktar sig framför allt mot Claes Göran Jönsson. Han är den som skött förhandlingarna tillsammans med arbetarkommunenens ordförande Gunnar Jönsson.

Enligt vad VB erfar är missnöjet så stort att flera socialdemokratiska fullmäktigeledamöter har övervägt att rösta i protest på moderaten Gun Hellsvik som ordförande i kommunstyrelsen, om det blir någon omröstning i fullmäktige. Voteringen är hemlig så de oppositionella kan dölja sig.

När denna tidning utkommer är valet redan klart, och sannolikt har Claes Göran Jönsson blivit vald.

Men det är oroväckande att högerkrafterna inom socialdemokratin är så starka. Risken är stor att den socialdemokratiska ledningen nu i praktisk handling måste visa att den inte vill samarbeta med vpk. Den öppenhet och positiva anda som har präglat förhandlingarna kan bytas ut mot avståndstagande och ovilja till diskussion. Vi har redan sett exempel under budgetdebatten för två veckor sedan, där socialdemokraterna drev igenom sin linje om trafikpolitik utan att yttra sig alls.

Nyhetsred.

Bröderna Paulsson slår till

Hotell Lundias glasveranda på Knut den Stores gata blir kvar i tre år till. Det blev resultatet av en smart kupp av bröderna Paulsson, som äger restaurangen. Kuppen bestod i att de sökte ett förlängt bygglov redan nu, trots att det gamla gäller ända till i maj nästa år. Vid byggnadsnämndens sista sammanträde med borgerlig majoritet fick alltså bröderna sit förlängda bygglov i ytterligare tre år.

Det lär alltså dröja innan det blir fritt fram för cyklister på Knut den stores gata!

Jullov

Nu gör vi uppehåll. Första numret 1989 utkommer fredagen den 13 januari, med manusinlämning två dagar tidigare.

Vi tackar läsare och bidragsgivare för det gångna året. Inom redaktionen vill vi uppmärksamma Lars Nilsson som lämnar det regelbundna arbetet och Finn Hagberg som trappar ner och blir volontär.

Och i vår? Det vete gudarna. VB har vissa problem som redaktionen inte ensam förmår att lösa. Med stigande spänning avvaktar vi reaktioner från vpks styrelse och kommunalpolitiker.

Klart är emellertid att det finns mycket skojigt att rapportera om och kommentera det år då Lund fyller 999!

Årets nödjulklapp, för den som absolut inte kommer på något annat och inte har så mycket pengar, heter STILLA FLYTER HÖJE Å, antologin med Luciferkåserier. Den finns att köpa på t ex Gleerups men också på vpks expedition eller via Lars Borgström tel 131975.

Höj inte kommunalskatten, låna!

Detta inlägg bygger på det inledningstal som jag höll i kommunfullmäktiges budgetdebatt. Jag hoppas att det också kan fungera som en förklaring av vpks officiella linje i skattefrågan, och som ett svar till den särlinje som har drivits av VB-redaktionen.

Vpk är principiellt emot den nuvarande kommunalskatten. Den är en skatt som drabbar i första hand de lågavlönade, de som inte har någon möjlighet att laborera med avdrag eller att skatteplanera.

I teorin är kommunalskatten en proportionell inkomstbeskattning. Redan detta är en allvarlig invändning, eftersom en rättvis beskattning i första hand borde drabba dem som har de största resurserna.

Exempel (delvis ur verkligheten)

Låt mig ta ett exempel som visar hur kommunala skattehöjningar hårdast drabbar de sämst ställda.

Jag ska jämföra tre ensamstående utan barn (argumentationen gäller dock även för barnfamiljer). Låt oss anta att dessa ensamstående har grundläggande kostnader för bostad, mat och andra nödvändigheter på 3500 kr i månaden – en mycket låg siffra som ligger långt under socialstyrelsens normer. Mer realistiska antaganden skulle emellertid endast ytterligare förstärka min poäng.

Låt oss först ta en relativt högavlönad högskolelärare som tjänar 17 000 kr i månaden. Vi kan kalla honom för David. En skattehöjning från 15 till 16 kronor skulle för honom innebära en minskning av den disponibla inkomsten med 2,9 %.

Vi kan jämföra David med en förskolelärare (Sven-Bertil) som tjänar 10 000 kr i månden och ett sjukvårdsbiträde (Louise) som tjänar 7500. Samma skattehöjning som sänkte Davids disponibla inkomst med 2,9 % sänker Sven-Bertils med 3,4 och Louises med 4,5 %!

Värre ändå

I verkligheten är situationen än värre, eftersom de stora avdragsmöjligheter som ligger öppna för höginkomsttagarna i realiteten gör kommunalskatten till en *regressiv* skatt, som inte endast i procent utan ibland även i kronor och ören kan drabba de med låga löner hårdare än de förmögna.

Vpk kan stödja en höjning av kommunalskatten endast om det kan bevisas att alla andra alternativ för att finansiera nödvändig verksamhet är sämre för de lågavlönade kommuninvånarna.

Någon sådan bevisföring har ännu ej skett. SAPs lättvindiga sätt att se på skattehöjningar (som delas av VB-redaktionen och i viss mån av miljöpartiet) drabbar ofta de som man säger sig vilja stödja.

I ett större perspektiv menar vpk att det behövs en ny skattepolitik här i landet. En politik som leder till en hårdare beskattning av kapitalet i stället för en beskattning av arbetet. En lägre nivå på låg och normala arbetsinkomster och en ökad beskattning av kapitalinkomster och förmögenheter. I dag har vi den absurda situationen att kapitalbeskattning ger ett negativt utfall för samhället, dvs summan av alla förlustavdragen är större än de beskattningsbara kapitalinkomsterna. Vpk menar också att all inkomstbeskattning bör vara progressiv.

Skattereformen fel omfördelning

Dagens skattepolitik är ett fiasko, det är de flesta överens om. Vad det är som ska göras är däremot en tvistefråga. I dag ser det ut som om borgarna och Feldt kommer att göra upp om en skattereform, som i och för sig kan innehålla positiva element såsom minskade avdragsmöjligheter och ökad kapitalbeskattning, men som i huvudsak kommer att innebära en omfördelning av skattebördan från högavlönade till lågavlönade.

Lunds kommunfullmäktige kan inte besluta om ändringar i skattelagstiftningen. Lunds socialdemokrater kan emellertid göra sina röster hörda i den pågående skattedebatten. För nog måste även Claes Göran Jönsson (s) tycka att det blir lite magstarkt att i Lund plädera för en höjning av kommunalskatten medan man samtidigt på riksplanet planerar för att avskaffa progressiviteten i statsskatten och bredda momsen.

SAPs felaktiga bild

Låt mig återgå till Lunds kommuns budget.

För många har reallönerna minskat. Då blir kommunalskattebördan tung att bära.

I den socialdemokratiska reservationen från kommunstyrelsen pläderar man för en höjning av kommunalskatten. Enligt SAP har Lunds kommun ekonomiska problem som endast kan lösas genom höjd kommunalskatt, en höjning som bör komma så snart som möjligt.

Den bild av den ekonomiska verkligheten som SAP ger är felaktig. Lunds kommuns ekonomi är, liksom hela den offentliga sektorns, i grund och botten god.

SAP anger två anledningar till varför de tror att Lunds kommun har problem. Dels menar man att kommunens soliditet är för låg och dels menar man att kommunen inte bör lånefinansiera sina investeringar så mycket.

Vad är soliditet?

Låt oss börja med soliditeten. Soliditetsbegreppet används inom företagsekonomin som ett mått på hur stor andel av ett företags tillgångar som har finansierats med eget kapital. Men vad menar man med en kommuns "egna kapital"? Jo, naturligtvis definieras detta som skillnaden mellan de totala tillgångarna och skulderna. Men i ett privat företag motsvarar detta egna kapital den skuld som bolaget har till sina ägare. Hur ska man då tolka kommunens egna kapital? Som den juridiska personen Lunds kommuns skuld till kommuninvånarna?

I ett privat företag är det så att ju högre avkastning ägarna kan få för ett så litet insatt eget kapital som möjligt, desto bättre är det för ägarna. Kravet på ett, i någon mening, tillräckligt stort eget kapital (eller soliditet) kommer inte alls från ägarnas sida utan från de potentiella kreditgivarna, dvs banker, leverantörer mm som vill ha säkerhet för sina utlånade pengar.

Den största praktiska användningen av soliditetsbegreppet är mycket riktigt som ett mått på kreditvärdighet. Här kan noteras att en kommuns kreditvärde baseras på helt andra faktorer – en kommun kan t ex aldrig gå i konkurs.

I den kommunala sektorn finns det inget formellt krav på förräntning av det egna kapitalet. Det som motsvarar avkastning till aktieägarna blir i stället erhållen kommunal service till invånarna. Och ju mer kommunal service invånarna kan få för sina insatta skattepengar (dvs eget kapital) desto bättre måste det vara för dem.

"Svåra" skillnader

Det finns i de kommunala handlingarna tyvärr en hel del skrivningar som visar att de ansvariga har svårt att skilja mellan kommunen som juridisk person och kommunen i betydelsen "kommunens invånare". I årsredovisningen för 1986 står bl a följnde på sidan 25: "Finansiering av tillgångar med eget kapital är billigt. Om soliditeten minskar – eget kapital byts ut mot skulder – byter kommunen en billig finansieringsform mot en dyr (eftersom kommunen får betala räntor på lånen)."

Billig för vem? För Lunds kommun, den juridiska personen, är det naturligtvis billigt att låna till noll procents ränta. Men för kommunens invånare, som tvingas låna ut sina pengar, är det knappast billigt. Jag menar att soliditet är ett i det närmaste irrelevant begrepp när det gäller den offentliga sektorn.

Jag vill också påstå att man inte ens har lyckats mäta soliditeten på ett korrekt sätt. I kommunens bokslut har tillgångarna värderats till anskaffningsvärdet minus avskrivningarna, dvs i byggnadsårets penningvärde. Skulderna har däremot värderats i dagens penningvärde. Det angivna egna kapitalet är därför en grov underskattning av den verkliga skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Nödvändiga investeringar kan man låna till

Låt oss nu granska SAPs andra invändning – att kommunen lånefinansierar sina investeringar.

Som en allmän ekonomisk princip skulle jag vilja hävda att det alltid är en rimlig lösning att lånefinansiera nödvändiga investeringar. Genom att låna, investera och sedan amortera sprider man den ekonomiska belastningen över anläggningens livslängd – de som betalar för anläggningen är de som använder den. Att spara först och sedan bygga skulle innebära att en generation skulle betala för t ex en ny skola medan det skulle vara nästa generations barn som använde den. Hur många husägare är det som först sparar ihop till sin bostad?

I årets budget ville SAP höja skatten för att finansiera en full utbyggnad av Polhemsskolan. Utbyggnadens merutgifter är 20 Mkr, vilket motsvarar 30 öre på skatten. SAPs förslag skulle innebära att vår förskolelärare Sven-Bertil år 1989 skulle betala 350 kr extra i skatt.

Om kommunen i stället lånade pengarna, som vpk ville, skulle Sven-Bertil kunna behålla sina 350 kr och själv bestämma om han ville sätta in dem på banken, betala gamla kontokortsskulder, konsumera dem eller vad som. I stället skulle han betala 30 kr om året i amorteringar (om dessa behöver skattefinansieras) under tjugo år, plus skillnden mellan utgiftsräntan på lånen och inkomsträntan från sina 350 kr. Vid noll inflation är denna skillnad vad det kostar Sven-Bertil att själv bestämma över sina pengar. Vid ökande inflation minskar amorteringar och räntor det reala värdet, varvid lånefinansieringens fördelar blir än mer påtagliga.

Jag kan inte förstå hur socialdemokaterna kan motivera sitt nej till Polhemsskolan utifrån ett resonemang om skattefinansiering kontra lånefinansiering.

Miljöpartiets "grundplåt"

Samma argument som är giltigt för Polhemsskolan gäller för alla nödvändiga investeringar. Om man bestämt sig för att bygga något som är till nytta för kommunivånarna, och där man vet hur man ska bekosta personal-, material- och andra driftkostnader, då är det alltid rimligare att låna till investeringen än att i förväg höja skatten.

Ibland kan det emellertid finnas ännu bättre sätt att finansiera skolor och andra investeringar än att låna. Om kommunen har en för hög likviditet, därför att man tidigare haft för lite verksamhet eller för hög skatt, då kan man lämpligen minska likviditeten för att finansiera investeringarna. I dag har Lunds kommun redan (med viss fördröjning) följt vpks förslag och sänkt likviditeten till en rimligare nivå.

När miljöpartiet pläderar för en ökad kommunal likviditet, "kassakistan måste ha en betryggande grundplåt" säger de, argumenterar de för ett ökat tvångssparande av kommuninvånarnas pengar. Jag har svårt att förstå vad som är bra i en sådan "grön" ideologi.

Sälj Grand!

Ett annat sätt att finansiera nya investeringar är att sälja gamla anläggningar som inte längre behövs för kommunal verksamhet. Ett exempel på detta är lyxhotellet Grand. Det är svårt att förstå hur en krog- och hotellrörelse kan vara en kommunal angelägenhet, och ännu svårare att se hur man kan motivera kommunala subventioner till en sådan rörelse. En försäljning av Grand skulle finansiera såväl Polhems fulla utbyggnad som Spykens musiksal.

Jag menar att kommunens budget ska finansieras på sådant sätt att likviditeten är så låg som praktiskt möjligt och att investeringar i övrigt ska finansieras genom lån. Kommunen ska, om man vill uttrycka det så, balansera på plus minus noll-nivån. Detta innebär i och för sig att kommunens ekonomitjänstemän inte kan leka finansvalpar. Det innebär också att de som administrerar kommunens finanser måste arbeta intensivt för att hålla kommunen på rätt nivå. Men för kommunens invånare innebär det att man man får den bästa servicen till den lägsta skatten.

I vpks budgetreservation i kommunstyrelsen hade vi yrkanden på en nettoökning av investeringarna md 16 Mkr och av driftsverksamheten med 21 Mkr.

Här är det värt att notera att kommunens bokslut för 1987 visade ett förbättrat resultat jämfört med budgeten på precis 21 Mkr för driften och på 14 Mkr för finansiella poster. Investeringarna var 90 miljoner lägre än budgeterat och lånen 125 Mkr lägre. Resultatet för 1986 var liknande. Vpks budgetändringar är små i relation till dessa underskattningar.

Systematisk överskattning

Det bör också noteras att budgetutfallsprognosen för 1987 grovt och systematiskt överskattade kostnader och underskattade intäkter, varför prognosen för 1988 måste tas med en stor nypa salt.

Vpk menar att kommunens investeringsbudget kan balanseras *om nödvändigt* genom en ökad upplåning.

På driftssidan menar vi att våra 21 miljoner troligtvis ryms inom nuvarande budgetramar. Om det mot förmodan visar sig att man i år inte har underskattat intäkter eller överskattat kostnader, då menar vi att skillnaden kan täckas ur likviditeten. Denna kommer ändå att ökas genom försäljning av Grand hotell.

David Edgerton

PS Kommunfullmäktige beslöt att öka investeringarna med 15,7 Mkr och driften med 19,5 Mkr. Någon skattehöjning blev det inte.

Vpk och vpk-are tycks vara tveklöst emot profitintressenas styrning av forskning och utbildning. Jörn Svensson deklarerar i LUM 11/88: "Högskolorna får inte bli filialer till näringslivet." På ledarplats i förra VB deklarerar vpk Lund att "staten måste ta det ekonomiska ansvaret" etc.

Det märkliga är att Jörn när det kommer till kritan röstar ja och stöder en av näringslivet finansierad professur i företagsekonomi. Vpk som tar upp frågan, med all sannolikhet pga diskussionen kring den omtalade Växjöprofessuren, gör allmänna deklarationer och undviker att ta upp den konkreta frågan.

Jörn har en egendomlig argumentering i sitt svar på minartikel i Ny Dag nr 46. Socialdemokratin accepterar sponsring. "Högskolan har att följa med i dessa av riksdagen beslutade linjer", säger han något kryptiskt. Alltså: om en bank, som i Växjöfallet, föreslår och beviljar medel till en professur, måste universitetsstyrelsen (och vpk) säga ja till detta. Hans försvar för sitt agerande är rent nonsens. Trots allt kan både regering och universitetsstyrelse säga både ja och nej till nyaprofessurer.

I sista VB har Jonas Olofsson av någon anledning knyckt Jörns eget resonemang och understrukit att beslutet bara handlade om vart professuren skulle förläggas.

Faktum är att beslutet den 1 september handlade om inrättandet av en extra tjänst som professor i entreprenörskap och företagsutveckling. Normalt inrättas professurer av regeringen. När det gäller extra tjänster (som t ex finansieras externt) är det rektorsämbetet som beslutar, dvs universitetsstyrelsen. Allt tal om att beslutet bara handlade om lokaliseringen är undanflykter.

Jörns dimridåer i Ny Dag ska ses mot bakgrund av att partiets utbildningsansvariga allvarligt kritiserat honom för hans ställningstagande. Sammanfattningsvis tycker jag att det ska finnas samband mellan de högtidliga parollerna och det praktiska handlandet. Och till vpk Lunds styrelse: tycker ni att det var rätt eller fel att acceptera den aktuella köpeprofessuren?

Bengt Hall

Från det kommunala

Från kommunstyrelsen och dess sammanträde i tisdags finns det följande att rapportera:

Kommunen fortsätter att slösa bort värdefull industrimark. Denna gång gällde det försäljning av industritomter till Transportgruppen i Lund AB och Tavells Byggnads AB. I dessa fall var det inte försäljningen i sig utan det alltför stora markområdet som vpk (tillsammans med mp och c) reserverade sig mot.

Helt emot var samma tre partier att kommunen säljer mark till Tomas Tornbo AB, ett hörbyföretag. Att flytta verksamhet från mellanskåne till det överhettade Lund är dålig regionalpolitik.

Grönt block ...

Centern har i en motion krävt stopp för spridning av kommunalt rötslam på åkrarna intill dess man kan visa att slammet inte har någon negativ effekt (kort- och långsiktigt) på marken och därpå växande grödor. Också här bildade det gröna blocket fron mot de övriga partierna, som menade bl a att riskerna med att lagra slammet var för stora. Tänk om giftiga ämnen råkade läcka ut i grundvattnet. Bättre alltså att sprida ut dessa ämnen på åkrarna!

... på offensiv

Att sopförbränning är ett allvarligt miljöhot är ett känt faktum. Dock inte hos alla. När vpks motion om snar avveckling av kommunens leveranser till SYSAVs sopförbränningsanläggning i Malmö behandlades i kommunstyrelsen var det återigen de tre gröna partierna, som stod för en offensiv hållning, medan s, fp och m tyckte att det redan görs tillräckligt, att SYSAV minsann är bäst i landet på sopförbränning, att man måste bränna upp skiten, "var ska man annars göra av den". Inte ens kravet på att någon mer instans än SYSAV, "part i målet", borde få möjlighet att kommentera motionen gick det att få gehör för.

På återseende

Med denna rapport ber jag, Sven-Bertil Persson, att få tacka för mig ... från kommunstyrelsen vill säga. Nästa år återkommer jag med rapporter, men då från socialnämnden.

Botanik och kulturhistoria

I Botaniska trädgården eller Botan finns växter från jordens alla hörn. Såväl inne i växthusen som utomhus finns mycket att se och förundras över sommar som vinter. Det har Jelena Zetterström på Sydsvenskans lundaredaktion tagit fasta på. Sedan 1985 har hon med god hjälp av Botans intendent Lennart Engstrand gjort en artikelserie som nu kommer ut i bokform under titeln "Året i Botan". Den kan fås på Sydsvenskans depeschkontor för överkomliga 40 kronor.

Artiklarna i boken handlar var för sig om en eller flera arter, som avporträtteras ur botanisk och kulturhistorisk synvinkel. Även om framställningen ibland blir en smula rapsodisk när mycket pockar på uppmärksamhet är det trivsam läsning. Här berättas lättsamt och entusiastiskt om sockerröret och den äkta vaniljen, om pepparn och kottepalmen och om drakblodsträdet och vattenhyacinten, som blivit ett ogräs i Afrikas floder. Samt många andra. Inte kände jag till hur kakaopulvret kommer till eller vad syftet med det omskrivna skeppet Bountys färd över Söderhavet egentligen var. Idén från Bengt Sjögren i avsnittet om misteln att det var en pil av flygrönn som fällde Balder i den fornnordiska sagan är också tankeväckande.

Ett och annat frågetecken får dock sättas. Den sköna orkidén guckusko finns faktiskt både på Öland och Gotland och inte bara norrut från Väster- och Östergötland. Och att magnolians doft skulle påminna om tuggummi är möjligen sant, men inte särskilt smickrande för denna ljuva växt.

I stort sett har "Året i Botan" blivit en intressant bok, som inspirerar till egna besök. Den pryds dessutom av många vackra och originella bilder av skilda fotografer.

Martin Kornhall

När blir det självklara självklart?

Vem är mest känd, Elin Wägner eller Östen Undén? Vems åsikter och arbete står sig bäst idag? Elin Wägners eller Östen Undéns? Svaren är självklara. Men Undén smäller högre för han är man.

Det handlar om förslag till gatunamn på det nya bostadsområdet vid Värpinge. Gunnar Sandin, vpk-are i namnberedningen, tyckte det var dags att förverkliga socialdemokraternas gamla förslag om att namnge gator efter storheter från arbetarrörelsen (med lundaanknytning förstås). Hans förslag var Ernst Wigforss, Tage Erlander och Östen Undén. OK, sa kompolgruppen, men minst en gata ska ha ett kvinnonamn. Signe Höjer nämndes och även Hildur Sandberg.

Född i Lund

Kvinnonamnet ska självklart ha samma dignitet som mansnamnen. Att hitta någon (avliden) kvinnlig regeringsledamot som dessutom tillbringat några år i Lund, t ex som student, är emellertid omöjligt. Det är inte många kvinnor som studerat och ännu färre som släppts fram för att göra sig kända i en socialdemokratisk regering.

Men bland kvinnorörelsens storheter finns Elin Wägner. Hon är född i Lund och tillbringade sina första levnadsår här. Hon har gjort stora insatser i kvinnokampen och i fredsarbetet och var långt före sin tid när det gällde miljövård och ekologi. Hennes arbeten står sig än idag.

En gata för lite

Vid namnberedningens sammanträde framfördes förslaget att tre gator skulle uppkallas efter Wigforss, Erlander och Undén och att den fjärde gatan skulle uppkallas efter Elin Wägner eller Signe Höjer. Namnberedningen nappade på idén med personnamn, accepterade mansnamnen men föredrog den mindre kända Hildur Sandberg.

Sen beslutades det om en gata i taget. När tre gator var namngivna med mansnamn visade det sig att inte fyra gator var aktuella utan bara tre. Så det blev ingen kvinna!

Ingen i namnberedningen tyckte att kvinnors historia är så viktig att man bemödade sig om att uppkalla en gata efter en kvinna – och framför allt inte en känd och betydande kvinna.

KT

Fadäsen kan rättas

— En dag körde jag utmed Sylvia Pankhurst Road och fick impulsen att ta reda på mer om henne. Nu har jag läst en biografi och även frågat vanligt vid gatan om de känner till henne. Det gör de i allmänhet även om de beskriver henne på lite olika sätt.

Det var en engelsk-kenyansk kvinnlig forskare som har gästat oss och råkade berätta detta vid frukosten i morse. Sylvia Pankhurst var suffragett, dvs aktivist för kvinnlig rösträtt, men också fredsaktivist. Parallellerna med Elin Wägner är uppenbara även om den brittiska situationen framtvingade en större militans.

Så nog är gatunamn viktiga.

De socialdemokratiska ledamöterna i namnberedningen (Gertrud Pettersson och Marianne Bråhammar, med Bengt Pamp som suppleant) uppskattade tydligt påminnelsen och stödet från vpk. De hade också en egen och bra tilläggsmotivering för att vid namngivningen på nya Väster knyta an till arbetarrörelsen, nämligen närheten till folkparken. Som kvinnonamn föredrogs allmänt Hildur Sandberg, trots att hennes insatser enbart var lokala (vem vet hur det hade gått om hon fått leva längre).

Sen är det riktigt som KT refererar att vi överrumplades av att det sades inte vara fyra utan bara tre gator som var aktuella för denna namntyp, och att vi gjorde halt vid Östen Undén. Jag tycker f ö att hans nationella betydelse och lundensiska anknytning väl motiverar att han får ge namn åt en (låt vara kort) lundagata. Hans namn har aktualitet: senast i dag åberopas han i en av de insändardebatter som Karl XII-firandet har gett upphov till. Men jag borde ju ändå ha bråkat på beredningens möte när saken tog sej denna oväntade vändning.

Nu ser det dock ut som om fadäsen kan rättas till. Det är byggnadsnämnden som fastställer gatunamn (namnberedningen är bara rådgivare). Enligt färska samtal med en blivande medlem av byggnadsnämndens presidium bör man, bl a med tanke på framtida utbyggnad, urskilja fyra gatunamn vid sidan av den nordsydliga huvudgatan "Kyrkohögsvägen". Därmed återstår en gata att namnge och namnberedningen får ärendet på sitt bord en gång till.

Jag tror då att den med lätthet enar sej om en kvinna som namngivare. Troligen blir det Hildur Sandberg, och det är jag (liksom beredningens andre vpk-representant, Katinka Hort) böjd att ansluta mej till, bl a på grund av den konkreta närheten till folkparken med dess traditioner.

Men Lund växer och det blir fler nya gator att namnge. Så Elin Wägner och Signe Höjer blir nog aktuella igen. Det finns nämligen fortfarande bara fjorton kvinnonamn bland de cirka 190 personnamnsuppkallade gatorna och kvarteren i Lunds kommun.

Gunnar Sandin

Roligt i Villa Holma

– Det är märkligt, sa vännen Lucifer. Jag känner rätt många, som har läst etnologi. Och alla säger enstämmigt att det var det roligaste de läste vid universitetet.

Själv läste jag folklivsforskning i mitten på 60-talet och jag tycker likadant. Det var därför med spänning jag öppnade "Folklivsarkivet i Lund", en 300-sidig bok tillkommen i anledning av arkivets 75-årsjubileum. Skulle jag äntligen kunna ringa in varför ämnet var så roligt?

Från majstänger till horor

Vad är folklivsforskning eller etnologi som det heter nuförtiden? Ämnet har bytt skepnad och inriktning under årens lopp. I Lund började det med Carl Wilhelm von Sydow och hans intresse för folksagor och annan folklore. Då, i seklets början, industrialiserades Sverige snabbt och många började arbeta med att dokumentera resterna av den utdöende bondekulturen. Folklorister och landsmålsstudenter cyklade runt på landsbygden och lyssnade på sagor och skrev ner dialekter. Andra – Karlin på Kulturen t ex – for runt i stugorna och köpte upp gamla föremål. Åter andra tecknade ner resterna av folkmusiken. Det insamlade materialet samlades på museer och arkiv. I Lund tog von Sydow initiativet till Folklivsarkivet vars föreståndare han var.

von Sydow var sedan 1910 docent i folkminnesforskning och nu följde en lång kamp för en professur. Han fick en personlig professur i ämnet vid 62 års ålder. Först efter hans död inrättades en fast tjänst, vars första innehavare var Sigfrid Svensson. Ämnet döptes då om till folklivsforskning – vilket markerade en ny inriktning: från sagorna till föremålen.

När nuvarande professorn tillträdde 1967 döptes ämnet om på nytt – till etnologi. Något som åter markerade en ny inriktning mot studier av andra miljöer än bondekulturens och mot studier av sociala sammanhang. Alltså: från majstänger och svanjungfrur till horor och klasskamrater.

En unik forskarmiljö

Boken om Folklivsarkivet är en kärkelsfull skildring av en tät och stimulerande forskarmiljö. Livet i Villa Holma på Finngatan, där arkiv och institution samsas, skildras givetvis etnologiskt. Hur man bor, relationer, fester, forskarkollektiv, kontakter med yttervärlden osv.

Trevligt också att notera att radikaliseringen av studenterna på 60- och 70-talet beskrivs så nyanserat. Kan det bero på att flera av de ledande på institutionen idag själva är gamla sextioåttor?

Varför är etnologi roligt?

Men varför är det då så roligt med etnologi? En viktig orsak är säkert fältarbetet, ett arbetssätt som funnits sen ämnets tillkomst. Att bege sig ut bland människor, att få dem att berätta. Att samla in till den gemensamma kunskapsbasen – arkivet – samtidigt som man skapar material för sina egna uppsatser. Att möta människor med respekt för deras historia och erfarenheter. Att läsa sig se.

I boken återges både erfarenheter från 20- och 30-talets cykelturer med studentmössa och anteckningsblock i högsta hugg och från det tidiga 80-talets dokumentation av arbetarkultur i Lund och Landskrona. Alla rapporter förmedlar samma entusiasm.

Moderna festseder

Lagom till 75-årsjubileet har Folklivsarkivet också borstat upp sin meddelandeserie. Den har bytt namn till "Lunda-Linjer" och nummer 101 har just kommit. Den inleds med en uppsats av nuvarande professorn Bringéus om – naturligtvis – festseder vid Folklivsarkivet. Det ingår i ämnets charm att professorn med etnologens klarögda intresse för festseder och traditionsbrott kan skildra hur det gick till, när han för första gången inte placerades vid honnörsbordet på en disputationsfest.

i.

Orvar Löfgrens "legitimerad etnolog", som pryder omslaget till etnologins kurspresentation.

Vinklat om Råby

En pojke, som bara var 12 år, hade redan vagabonderat runt i åtskilliga län och landskap. För att försörja sig låtsades han ibland kunna bota sjukdomar. Ibland spelade han halt och gick på kryckor. Han åtog sig att sälja varor på marknader och försökte då gömma undan något för egen del.

Så övergivna kunde barn leva i Sverige så sent som på 1840-talet. Pojken tillhörde de första som togs in på Råby Räddningsinstitut. Anstalten öppnades 1838 och är således i år 150 år gammal, vilket firas med en jubileumsskrift "Då kom baronen" skriven av Allan Green.

Det börjar nu finnas viss dokumentation över de fattiga lundabornas förhållanden. Redan 1966 skrev J Persson "Fattig i Lund" och på senare år har vi t ex Inger Rudbergs bok om fattigskolan (Magleskolan). Till raden av dessa alster sluter sig boken om Råbyinstitutet.

En sörjande fader

Boktitelns baron var Gösta Gyllenkrok, ägare till Björnstorp och Svenstorp. Till minne, sägs det, av en son som förskingrade en regementskassa och därpå gick i landsflykt, inrättade den sörjande fadern denna anstalt för andra – fattigare – små pojkars uppfostran. Och det finns många vittnesbörd om att Gyllenkrok personligen intresserade sig för Råbypojkarnas väl och ve.

Intressant att notera är musikens pedagogiska betydelse på Råbyskolan. Redan från början anställdes regementsmusiker som musiklärare för pojkarna. Musikutbildning var jämte korgmakeri de två vanligaste utbildningar som erbjöds barnen. Och det är påfallande att många Råbypojkar blev anställda som regementsmusiker sedan de lämnat anstalten.

Identifikation

Felet med jubileumsskriften – det inger viss olust – är författarens oreserverade identifikation med anstalten, dess grundare och styresmän. Ett och annat barnaöde berättas det om, men annars är detta Institutionens historia.

Green har heller inte brytt sig mycket om att sätta händelserna i Råby i något förhållande till samtida händelser i Lund och omvärlden. På något sätt måste väl den kommunala fattigvårdens och det kommunala skolväsendets utveckling haft inflytande på förhållandena vid institutet?

Råbyinstitutet var från början en privat stiftelse. Med åren förändrades detta. 1926 fick Råbyinstitutet officiell ställning som skyddshem, med representanter för landstingen i sin styrelse.

Hundpiska

1934 reser Else Kleen – gift med socialministern Gustaf Möller – runt och inspekterar skyddshemmen; i oktober besöker hon Råby. Besöket resulterar i en skrivelse till socialdepartementet, där hon anmäler förhållandena på Råby. Bl a bestraffas elever av rektor Ekelin med s k hundpiska. En utredning av polisintendent Zetterquist och hovrättsfiskal Alexandersson bekräftar i stort sett Kleens uppgifter.

En animerad offentlig debatt utbryter. Direktionen på Råby ställer sig därvid helt på Ekelins sida liksom stora delar av etablissemanget. Man hade helt enkelt svårt att föreställa sig skyddshem utan stryk.

Det är direkt obehagligt att Allan Green så oreserverat tar parti för Råby och Ekelin och beskriver Else Kleens anmälan som ett illasinnat påhopp på en sann idealist. Nog kunde han väl ha haft distans nog att tillstå, att just sådana "påhopp" har bidragit till att sanera förhållandena i skyddsanstalter och skolor så att den legaliserade misshandeln – dvs agande av barn – äntligen försvann.

i.

Det glada sextiotalet

På förlaget Studentlitteratur har utkommit "Student i Lund 1960-69, En bokfilmskrönika sammanställd av K Arne Blom". Det är en ful och fysiskt svårläst bok, där bilder och text verkar utlagda på måfå. Redaktionskommitté har varit Göran Larsson, Jan Mårtensson, Nils Palmborg och Margareta Weibull. Boken, som omfattar 268 sidor, är den sjunde delen i ett gigantiskt bokverk.

So what, kan man fråga sig, en sån här bok angår väl bara de närmast sörjande? Är det här inte ett verk att jämställa med, låt oss säga "Gamla Linköpingspojkar 1920-29". Svaret är: Jo, i princip. Det här är läsning för den som, ehuru med viss minnesförlust, kan erinra sig hur muntert och stökigt det var på "Dirty Shame Saloon" i Stora Salen 1960 och att det på serveringen på Atén brukade finnas en särskild sorts stora holländska spritskransar med en lustig vaniljsmak.

Billigt men dyrt

En krönika över flydda tider i Lunds studentmiljö alltså, med det vanliga staffaget: spex, blommande magnolior och personer som "alla" kände då, men som nu är lyckligt glömda. Det känns som om det var mycket länge sedan, när man bläddrar sig fram mellan gamla reportage, annonsklipp och bilder. Snabblunchen på Storkällaren kostade 2.70 år 1960, julbordet 15 kronor 1967, men det var ju å andra sidan mycket pengar på den tiden. På Chrougen spelar oföränderligt Lisa Linns kvartett och i Stora Salen är det kårdans, dvs när inte Tage Erlander är där och säger att miljöfrågorna kommer att lösas när den kraftfulle Valfrid Paulsson blir chef för ett nytt ämbetsverk. Universitet får 65 sin första kvinnliga professor, Birgitta Odén, och man förundrar sig, var det först då?

Men långsamt, först lite trevande och osäkert kommer det in en ny sorts notiser. Bakgrunden är ett blomstrande kulturliv där ledande politiker, författare och konstnärer paraderar framför studenterna. Vi får lysna till Penti Saarikoski och Miguel Angel Asturias, Åke Hodell och Lars Forsell, här framträder Herbert Tingsten och Arthur Koestler, Harry Martinsson och Arnold Wesker, Dizzy Gillespie och Karl-Erik Welin. Men nu dyker också Jan Myrdal och Sven Lindqvist upp och snart står Rudi Dutschke och Stokely Carmichael i Stora Salens talarstol.

Bildade demonstranter

Själv minns jag det som en kontinuerlig men accelererande förändring i stämningarna, med början i det tidiga sextiotalet. Framåt 1965 slog det ut i full blom, och existensen av Atén, med dess opinionsmässiga drivhusklimat måste ha varit den viktigaste förutsättningen för att den radikala studentrörelsen skulle nå en sådan intensitet i Lund. Den 9 december 1966 tar sig radikaliseringen offentliga uttryck. Då talar Marcus Wallenberg i Stora Salen – utanför delar Zenit, Socialdemokratiska studentklubben och Clarté ut flygblad och när Wallenberg ställer sig i talarstolen vecklar några demonstranter på läktaren ut banderoller där det står "Vi utgår från att du inte skäms Rasmus". Det var bildade demonstranter måste man säga, Rasmus syftade på Sven Fagerbergs anti-Wallenbergroman. Ledande AF-funktionärer ser allvarligt på det inträffade, står det i Sydsvenskan, yttrandefriheten är hotad. Jag satt i Studentaftonutskottet då och kan försäkra att AF's marskalkar, utvalda för sin förmåga att bära upp studentmössan och hantera sprit, uttryckte sig hårdare än så. En av demonstranterna, en ung man bördig från Skoghall, intervjuas och tycker inte att det är fel att demonstrera mot talare på det här sättet - det får kontroversiella personer finna sig i.

Ljusets riddersvakt

Studenter nästan överallt i Europa, från Danmark till Italien, har sedan ett par hundra år för vana att visa vänstersymaptier. Så ej i Sverige. Den svenske normalstudenten, vid högtidliga tillfällen kallad ljusets riddersvakt, är opolitisk, dvs borgerlig, och den politisering som skedde i slutet av 60-talet sågs av många som ett öppet sabotage mot obekymrade ungdomsår. Bitterheten blev stor och lever kvar. Margareta Weibull, en av bokens redaktörer, visar övertygande att hon ingenting lärt eller förstått i en intervju från presskonferensen för boken: "Studentaftonen med Marcus Wallenberg blev en vändpunkt. Det var då diskussionen försvann... Jag tror att studenterna på 60-talet förlorade mycket av sitt förtroendekapital hos Lunds allmänhet. Möjligen håller man på att återvinna något av det som gick förlorat under 60-talet." Ja, möjligen gör man det.

Från 66 rullar det på, och universitetet firar 300-årsjubileum under förödmjukande former med 300 poliser som slår upp sin ledningscentral på universitetsplatsen och så är det värnpliktsdemonstrationer och så ebbar decenniet ut i allaktivister som sitter på ett tak och vill ha, man kan säga ett Kulturmejeri, 15 år i förtid. Det händer så mycket att det är inte konstigt att många blir förvirrade, t.ex. Lundaborna i gemen, som kanske mest ser det hela som en tidsenlig form för studentupptåg. Lundatidningarna hjälpte dem i varje fall inte, tidningsklippen är ofta öppet sarkastiska, för dem är vänsterstudenterna bråkmakare.

Allvar och ärligt uppsåt

Desto mer glädjande är det att Jan Mårtensson i den uppsats som inleder boken går till verket med allvar och ärligt uppsåt. Jag har tidigare talat kritiskt om att nu skulle segrarna skriva historien, och ännu för några år sedan när högervindarna var de helt dominerade i universitetsvärlden var det brukligt här i Lund att avfärda 60-talets vänsterstudenter som just bråkmakare, överklassyngel som lekte rommen av sig och som mest behövde lära sig veta hut innan de intog de etablerade positionerna.

Mårtensson säger klart att studentvänsterns värderingar är/var inte hans, vilket också framgår, men han gör aktningsvärda försök att spåra hur denna vänster uppkom. Han pekar på hur u-landsintresset växer i Lund, hur kåren deltar i Sydafrikabojkott, U-gruppen bildas och hur sen engagemanget för Vietnam starkare än något annat driver fram radikaliseringen. Han pekar på hur studentkåren under detta årtionde växte från sextusen till nästan det tredubbla och hur därmed den sociala rekryteringen blir en annan. Han ger sitt vittnesmål för att avfärda några klichéföreställningar som är vanliga i det borgerliga Lund: nej det var inte överklassens barn som gjorde pubertetsuppror och det är inte heller så att den tidens vänsterstudenter nu har bytt sida vad gäller politisk grundhållning. Han drar också ut linjerna mot 70- och 80-tal. VPK's och Miljöpartiets styrka här ju har sina rötter i vad som hände i slutet av 60-talet.

Vem hade rätt ?

Nu har förstås Mårtenssons självkritik sina gränser. Han återkommer flera gånger till anklagelser om intolerans och för all del, den fanns nog. Förvisso också på andra sidan: Per Stjernquist sparkades som rektor av en konservativ professorsopinion för att han visade elementär förståelse för vänsterargumenten. Mest handlar det nog om att vänstern gjorde motsättningar synliga och uttryckte sig politiskt i ord och handling i sammanhang där man inte var vana vid sånt. Men visst; vänstern var övertygad om att den hade rätt, om Vietnam, om universitetsreformen, om det svenska klassamhället etc och hade föga tålamod med dem som inte ens hade lust att tänka efter. Vad man kan säga i dag är väl att 60-talets studentvänster var omogen, ibland överspänd, ofta mer destruktiv än konstruktiv och OK, också intolerant, och det är lätt för mig, som i huvudsak stod utanför, att säga det. Men det viktigaste var att den i allt väsentligt hade rätt i och frågan är om inte misstanken om det har nått ända in i redaktionen för "Student i Lund 1960-69".

Sten Henriksson

Vänsterns vårpromenad

Nostalgi får vi aldrig för mycket av i VB. Därför ska vi citera ur vad Göteborgs-Posten skrev i söndags med anledning av Zenits 100-nummer:

Det var här [i Lund] man kunde se Göran Therborns vita kalufs på väg mellan universitetsbiblioteket och sociologiska institutionen på Getingevägen 8. Det var här Gunnar Perssons lilla mun smattrade fram sina teser om imperialism och bistånd och det var här man kunde läsa Otto Mannheimers överlastade texter om Lenin och empiriokriticismen. Och det var här som "vänsterns vårpromenad" årligen anordnades, en lundensisk variant av "den långa marschen", fast på österlensk mark. – Över kullar och genom bokskogar ringlade tåget, med röda fanor i spetsen och någonstans i mitten en stor träskrinda med jublande barn. Osannolikt utan att vara patetiskt. Jag minns att tåget på en liten grusväg hejdade en vit Amazon – i den satt trubaduren Olle Adolphson och jag undrar fortfarande vad han tänkte.

Tack för klippet, Nisse Sjödén!

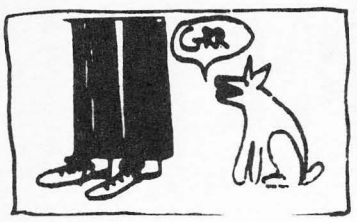

Jörn

Jörn Svensson har utnämnts till lantbruksdirektör i Jämtlands län.

1973–88 var han som bekant riksdagsledamot för vpk i Fyrstadskretsen. Nomineringarna inför valen utvecklades efterhand till en liten ceremoni. Någon (från Lund) påminde Jörn om hans utfästelse tre år tidigare om "en sista period". Någon (från Malmö) påpekade Jörns obestridliga förtjänster. Jörn själv förklarade att han beslutat sig för att kandidera ännu en gång men att det var den oåterkalleligen sista.

1985 hade det emelelrtid kommit in ett nytt moment i argumentationen för Jörn: pensionen. För att få full riksdagspension behövde han sitta i riksdagen tills han fyllt femti, och det fordrade ett år, eller en period, till. Det fanns humanitärt sinnade Jörnkritiker som tog intryck av detta. Men framför allt gladde man sej åt den nytta som en ekonomiskt oberoende Jörn skulle kunna göra för vpk och vänstern efter sitt riksdagsliv.

För det var ju så att Jörn var en av den moderna vänsterns stora folktalare. Ännu viktigare var han som teoretiker. Han skrev ingen mer bok med samma genomslag som "Du skall ta ledningen och makten", men i många artiklar och tal antydde han riktningen för en förnyelse av den svenska vänstern, ett stort ämne som förtjänar grundlig behandling.

Men Jörn var också en god forskare, se t ex David Hannerbergs kvalificerade beröm av hans avhandling. När fenomenen Herslow och Olsson uppmärksammade hela Sverige på Skånes politiska säregenheter tänkte man: det finns en person som förenar en djup kunskap om Skånes historiska, både materiella och andliga, utveckling med en lika djup känsla för det skånska småfolk som den tvivelaktiga utvecklingen handlar om, som kan göra en samhällsvetenskaplig analys samtidigt som han låter den klassiska arbetarrörelsens moraliska värderingar spela.

Jörn har nu valt att lägga sin intellektuella energi på svinpremieringar i Ragunda och dylikt.

Grr

Tingvallens styrelse på väg att backa

Ingen grund för att neka familjen inträde

Vid onsdagens sammanträde i bostadsrättsföreningen Tingvallens styrelse förväntas att man tar tillbaka sitt beslut att den zigenska familjen inte var lämplig som medlem i föreningen. Hyresgästföreningen i Södra Skåne har övertygat styrelsen om att det tidigare beslutet var felaktigt.

Veckobladet har följt hela affärenmed den zigenska familjen som vägrades medlemsskap i Lunds största bostadsrättsförening, Tingvallen på Skarpskyttevägen på Norra Fäladen. I förra veckan berättade vi om förhandlingarna i hyresnämnden som ajournerades till denna onsdag.

Förlikning

Nu kan vi berätta att förhandlingarna inställsts sedan styrelsen förväntas medge att beslutet var felaktigt. I en förlikning som förhandlats fram mellan hyresgästföreningens Lars Malmgren och Tingvallens advokat Per Schånberg sägs att den zigenska familjen återkallar sin medlemsansökan på grudn av att "saken blivit offentlig och att flera kringboende engagerat sig mot att sökanden skulle erhålla medlemskap i föreningen."

I förlikningsavtalet deklareras: "Efter förhandlingar med Hyresgästföreningen i Södra Skåne har sådan information framkommit, att styrelsen ej längre ser någon objektiv grund för att neka familjen inträde i en bostadsrättsförening."

"Lars Bengtsson tillbaka"

De två i styrelsen som kämpat för att upphäva det felaktiga beslutet är idag tillfredsställda. Till VB säger Lars Bentsson, den styrelseledamot som avgick i protest mot det avvisande beslutet, att det är glädjande att styrelsen nu tar sitt förnuft till fånga. Elisabeth Iregren, styrelseledamoten som slagits för familjen, säger att det vore inte mer än rätt att styrelsen nu ber Lars Bengtsson komma tillbaka. Hon säger också att detta måste få konsekvenser för hur styrelsen handlägger sådana här frågor i framtiden. Om familjens beslut att inte söka medlemskap i föreningen säger Elisabeth att det är beklagligt men att hon förstår dom. "Det är samma sak som när flyktingar inte vill flytta till Sjöbo efter de flyktingfientliga kampanjerna."

Lars Malmgren, ombudsman på hyresgästföreningen, har varit ombud för familjen. Han har egagerat sig för familjen trots att hyresgästföreningen just nu befinner sig mitt uppe i bråda förhandlingar. "Styrelsen kan vara nöjd med förlikningen," säger han till VB. "En prövning av bostadsrättslagens § 11 skulle ha gett vid handen att Tingvallens beslut var felaktigt. Det är inte ens styrkt att det har funnits anledning till klagomål tidigare mot familjen."

Fotgängare och cyklister har gemensamma intressen

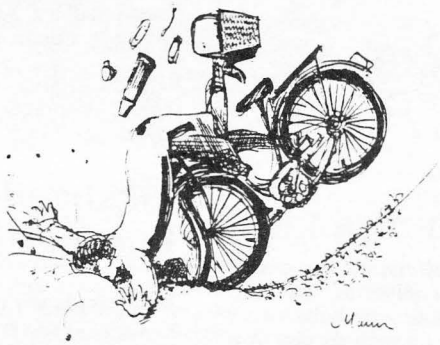

Alla partier har ju svackor i sin politik som de hoppas att motståndarna inte ska upptäcka. Vpks majoritet har t ex ansett att man ska gynna cyklisterna genom att ta pengar från vägbaneunderhåll och lägga det på cykelbanorna. Jag har som en ensam röst i öknen försökt förklara vad som borde vara självklart för med förnuft utrustade varelser, nämligen att vägbanornas kondition i en tätort är av stor vikt för speciellt cyklister. Bilarna klarar ju hål i asfalten utan besvär.

Nu har en forskargrupp på tekniska högskolan i Lund visat att olycksfallsrisken är ungefär lika stor när man cyklar på vägbanan som på cykelstråken. Cykelstråken kan vara farligare eftersom de invaggar trafikanterna i en falsk säkerhet, särskilt när stråken korsar gatorna. Man konstaterar också att cykelvägar som tar omvägar är tämligen värdelösa, eftersom människan nästan alltid söker efter den närmaste vägen.

På en fråga till Christer Ljungberg, en av forskarna, vad han anser om cykeltrafiken i Lund, där det bl a har klagats på att att cyklister och fotgängare blandas, svarar han: "Det är ett ganska litet säkerhetsmässigt problem" (SkD 7.12).

Vi som vill att cyklister och fotgängare ska hålla ihop mot bilisterna får vatten på vår kvarn. Olycksriskerna då cyklister och fotgängare blandas är små och vad man möjligen får ta itu med är att bearbeta den subjektiva sidan av saken. Visst finns det gamla som kan känna oro osv.

Nej, cyklisterna skadar framför allt sig själva. Forskarna visar att två tredjedelar av alla olyckor är singelolyckor, t ex orsakade av dåliga vägbanor. Resten är kollisioner med bilar eller krockar mellan cyklister. De gående kan andas ut, det går säkert bra att öppna Knut den stores torg för cyklisterna.

Finn Hagberg

Smålands – radikalismens fäste

På sjuttitalet blev, genom de personliga tillfälligheternas spel, Smålands nation en samlingsplats för de radikala studenterna. Innehållet i denna radikalism har förvisso ändrats med tiden men knappast intensiteten, om man får döma efter senaste numret av Dackekuriren.

Och i plattformens första mening står fortfarande att Smålands "skall verka i socialistisk anda". Det retar somliga. I numrets ledare berättar Mats Schagerström hur Sverker Oredsson, som bland allting annat även har varit kurator för Smålands, tillsammans med universitetsrektor Westling kallade till sej de båda nationsombuden för en tid sen för att diskutera en önskvärd omformulering av plattformen.

Det är viktigt att Smålands står pall för påtryckningarna, menar Schagerström, särskilt i en tid när även kårpartiet Kulturradikalerna kallar sej studentfackliga.

Bredgatan 28, 222 21 LUND. Tel 13 82 13.
Postgiro 1 74 59-9. Prenumeration 100 kr per år.
Sättning och layout: VB-red på Kontur, Lund, tel. 12 30 54.
Eftertryck av text tillåtes om källan anges. Bilder är upphovsmannens egendom. Red förbehåller sig rätten att korta insänt material. För obeställt material ansvaras ej.
Tryck: ABFacktryck, Lund. Ansvarig utgivare: Monica Bondeson.
HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen med din gamla adress till Veckobladet, Bredg. 28, 222 21 Lund.

NY ADRESS: . . . . . .

. . . . . .

POSTTIDNING

Musikinstrument till Leon!

Har du en gitarr eller ett dragspel eller något annat instrument därhemma som du inte längre spelar på? Skulle du kunna tänka dig att skänka det till kulturcentret i León? Då kommer det till nytta i ett land där man älskar musik och där man behöver musik mer än någonsin.

Vänortsföreningen Lund-León samlar in instrument och pengar till instrument som ska skickas till Lunds vänort i Nicaragua. Stödkonserten för en tid sedan inbragte mer än 10 000 kronor. Men instrument är dyra och vänorsföreningen undrar nu om du skulle vilja ge bort den där trumpeten som du ändå aldrig spelar på.

Ring i så fall till någon av vänortsföreningens representanter: Håkan Runesson (116355), Björn Tell (135793) eller Ulf Teleman (145714).

Gammalt vin i nya läglar

Årstiden är kall och det blir många uppesittarkvällar. Vi är nog många som vill förgylla dem med en och annan slurk ur vinkällaren. Osökt går då tanken till 8810, det gamla slagnumret, som påpassligt nog har fått en ny etikett inför julen. Den gamla invanda har ersatts med en fräsch teckning i Art Nouveau-stil. Men innehållet är detsamma, lika fruktigt och friskt, med den eleganta brytningen mellan syra och sötma, antingen man nu serverar det iskallt med en citronskiva eller ljummet med några stänk angostura. Priset är 26.- för den lilla behändiga halvflaskan och 49.- för den större. Det är lika prisvärt som alltid.

Alkoholredaktionen

Ekelundloppet – motion med klös!

Det verkar som om vi lever i ett katternas decennium. I USA säljs det mer mat till katter än till bebisar. Människorna har lättare att identifiera sig med katternas natur än med t ex hundens. Katten är olydig och narcisistisk. Den tål inte bestraffningar, bara smek och beröm. Katten är en enstöring som gillar att lata sig, men också att hålla sig i trim och då och då visa upp klorna.

Här ovan ser vi skalden Vilhelm Ekelund med en av sina kattor. Han var en bister herre men också ömsint poet och lärd ordbehandlare. Han föddes i Stehag och flyttade så småningom till Eslöv och Lund. Mellan dessa orter lär han ibland ha vandrat.

Därav kommer det sig att Vilhelm har fått ett motionslopp uppkallat efter sig på julaftonsmorgon. Strax efter soluppgången startar det från Eslövs järnvägsstation. Man kan gå, springa eller cykla. Målet är vid café Lundagård. Och eftersits med saffransbullar blir det i samma hus i kollektivet "Glädjen". Ingen placeringslista görs upp, inga priser delas ut och intet betalas i anmälningsavgift.

Vill du, som kattor ibland plägar göra, visa klorna på julaftonsmorgon kan du kolla tiderna under "Möten" i detta VB. Kontakta gärna Finn Hagberg tel 12 90 98.

Mjau

6 latinamerikanska poeter medverkar i den nyutkomna antologin "I exilen drömmer tiden". Guillem da Silva har redigerat och texterna kan läsas parallellt på svenska och spanska. Fyra av de medverkande poeterna bor i Lund. En fin julklappsbok, som förmånligast köpes på vpks expedition för 100 kr. (I Boklådan och på Gleerups kostar den 140 kr).

Vem behöver EG?

Seminarium söndag 15 januari i Spykens matsal

Föredragshållare:
Birgit Bjørnvig, Radikale Venstre
Viola Claesson, Vpk
Björn Eriksson, Miljöförbundet
E Nilsson, Malmö LO-sektion
Greta Lundblad, SAP
Arrangör: Lunds Miljögrupp

Vill du hjälpa till att affischera? Kontakta Vpk-expeditionen, tel 138213.

Glädjande kursändring

Från riksdagen meddelas att vpk nu tycks vara beredd att höja bensinskatten och att motarbeta förslag som innebär att vägarnas bärighet förbättras.

Denna kursändring från vpk:s sida skedde i torsdags i en gemensam reservation med mp till jordbruksutskottets betänkande om särskilda åtgärder med anledning av algblomning och säldöd.

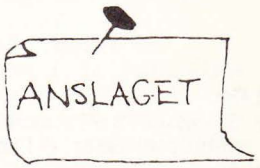

GÖR ETT KLIPP
av denna annons
Katti och jag är i trängande behov. Av bostad i Lund—Malmöområdet. Ev insats.
Birgitta Fernstedt, tel 129628 (kväll)

Marxistiskt Folkuniversitet

5–8 januari, ABF-huset, Stockholm
Revolution, arbetarrörelse, samtid, framtid. Fyra huvudområden: kultur, arbetarrörelse, miljö och kvinnokamp.
Lundamedverkan: Anna Christensen och Birgit Krantz.
För program ring 08-517004.

VPK IF. Nästa fotbollsträning lö 14.1.89. Löpsektionen påminner om Ekelundloppet Eslöv—Lund på julafton den 24.12. Pågatåg från Lund kl 8.29. Nyårsafton 31.12 Bugge-Wickselloppet ca 1 mil, start kl 9 från domkyrkan.
BLÅS & DAMORKESTERN. Festliknande samling fre 16.12 kl 19.30 hos Gunnar Sandin m fl på Östervångsvägen 32 (tel 135899). Ta med nåt att dricka om du kommer oanmäld. Vårens första rep med blåsorkestern sö 15.1 kl 18.45 på Kapellsalen.

kommunistisk kommunalpolitik

Samling för nya i nämnder och styrelser. Kontakta David Edgerton om du inte kallats på annat sätt.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes, med viss extern hjälp, av Finn Hagberg, Gunnar Sandin och Lasse Svensson.

Kontaktredaktör för nästa nummer (som utkommer 13.1.89) Gunnar Sandin, tel 135899.